

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 19/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om Trafikverket och om Trafiksäkerhetsverket

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2009 en proposition med förslag till lagar om Trafikverket och om Trafiksäkerhetsverket (RP 142/2009 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Juhani Tervala och regeringsråd Hannu Pennanen, kommunikationsministeriet
- generaldirektör Markku Mylly, Sjöfartsverket
- direktör Aulis Nironen, Vägförvaltningen
- överdirektör Kari Wihlman, Fordonsförvaltningscentralen
- överdirektör Ossi Niemimuukko, Banförvaltningscentralen
- chefsjurist Henrika Räsänen, Järnvägsverket
- biträdande direktör Susanna Metsälampi, Luftfartsförvaltningen
- generaldirektör Samuli Haapasalo, Finavia Luftfartsverket
- överkommissarie Jari Pajunen, rörliga polisen

- trafikdirektör Niilo Järviluoma, Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD
- kommunikationschef Saara Remes, Bussförbundet
- verkställande direktör Iiro Lehtonen, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- vice verkställande direktör Hans Ahlström, Rederierna i Finland rf
- verkställande direktör Matti Järvinen, Trafikskyddet
- verkställande direktör Lauri Säynäjoki, Finlands Taxiförbund.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- länsstyrelsen i Södra Finlands län
- länsstyrelsen i Lapplands län
- Vägaffärsverket Destia
- VR-Group Ab
- Etelä-Karjalan maakuntaliitto
- Nylands förbund
- Egentliga Finlands förbund
- Autoalan Keskusliitto
- Finlands näringsliv
- Finlands Kommunförbund
- Finnish Pilot Association
- Privata besiktningstillämnas förbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas lagar om Trafikverket och om Trafiksäkerhetsverket. Till propositionen hänför sig också en annan regeringsproposition i syfte att ändra cirka 60 lagar

där namnen på de nuvarande trafikverken eller säkerhetsverken inom trafikförvaltningen ses över för att klargöra ämbetsverkens behörighet och för att de ska motsvara antingen de nya äm-

betsverk som inrättas eller de nya myndigheter-na enligt reformprojektet för regionförvaltning-en.

Syftet med propositionen är att effektivisera en helhetsinriktad beredning av trafikpolitiken och betona kontrollen över hela trafiksystemet i stället för granskning av enskilda leder eller trafikformer. Syftet är också att förbättra förvaltningens, ledverksamhetens och säkerhetsarbets produktivitet och effektivitet, få synergifördelar och ta bättre hänsyn till trafikanvändarnas behov av rese- och transportkedjor.

Banförvaltningscentralen, funktionerna inom Vägförvaltningens centralförvaltning och Sjöfartsverkets andra funktioner än sådana som ska överföras till Trafiksäkerhetsverket, en närings-, trafik- och miljöcentral eller det produktionsbolag för sjöfarten som ska inrättas slås ihop till Trafikverket. Sjöfartsverkets sjösäkerhetsfunktion, myndighetsfunktionerna inom styrningen och lotsningen av fartygstrafiken och fartygsre-

gisterföringen, Luftfartsförvaltningen, Järnvägsverket och Fordonsförvaltningscentralen slås på motsvarande sätt ihop till Trafiksäkerhetsverket.

De föreslagna reformerna stärker ett helhetsinriktat grepp om trafiksystemet, minskar enligt uppskattning näringarnas och hushållens trafikutgifter, förbättrar säkerheten och minskar skadliga miljökonsekvenser av trafiken. De medel som används till farledshållning och köp, stöd-jande och utvecklande av kollektivtrafik kan på samma sätt som resurserna inom trafiksäkerhets-verksamheten disponeras effektivare än tidigare. Tjänstemän som representerar olika trafikformer ska ha möjlighet att lära sig av varandras bästa förfaranden.

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för år 2010.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2010 samtidigt som förslaget till reform av regionförvaltningen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Med hänvisning till propositionen och annan utredning anser utskottet att propositionen är behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Kommunikationsutskottet har redan tidigare flera gånger talat för att utvecklingen av trafiken ska gå ut på en analys av trafiksystemet i stället för att man tittar på olika trafikformer och enskilda ämbetsverk. Trafikutvecklingen och den trafikpolitiska beredningen och genomförandet ska också ses i ett övergripande perspektiv utifrån hela landets trafiksystem (KoUB 9/2008 rd, KoUU 9/2007 rd). Utskottet välkomnar de nya möjligheter som den föreliggande reformen erbjuder.

Enligt utredning ska Trafikverket centraliserat stå för den samlade visionen i fråga om trafiksystemet och utvecklingen av verksamheten. Enligt utskottet medger detta en mer samordnad och effektiv planering av ett fungerande trafik-

system och rese- och transportkedjor för kunderna. Likaså kommer det nya Trafiksäkerhetsverket att möjliggöra effektivare trafiksäkerhet och arbete med sikte på miljömålen för trafiken genom att kompetensen i sektorn samlas på ett enda ställe och erfarenheterna när det gäller olika trafikformer kan nyttiggöras över hela linjen. I bästa fall kommer sammanslagningen att föra med sig synergivinster och möjligheter att effektivisera resursanvändningen inom förvaltningsområdet och på så sätt förbättra myndighetsverksamhetens genomslag och produktivitet i transportsektorn. Reformen får bemöta vissa utmaningar eftersom det samtidigt pågår flera andra förvaltningsreformprojekt såsom regionförvaltningsprojektet där vägdistrikten och länsstyrelsernas trafikförvaltningsavdelningar integreras i de nya närings-, trafik- och miljöcentralerna som ska inrättas 2010 plus projektet för att regionalisera statliga ämbetsverk och deras funktioner.

Utskottet anser att det är påkallat att förbättra styr- och ledningsmodellerna och praxisen för

samarbete mellan olika myndigheter, vilket kräver aktiva satsningar särskilt i initialfasen. Man måste i synnerhet se till att specialkompetensen gällande olika trafikformer på de nuvarande verken håller en tillräckligt hög standard och att Trafikverket och Trafiksäkerhetsverket kan samarbeta friktionsfritt. Verksamheten ska i mån av möjlighet startas kontrollerat så att omorganiseringen inte får negativa konsekvenser för de pågående trafikutvecklingsprojekten. Utskottet har erfarit att det i nuläget påförs avgifter för olika transportformer (bland annat farledsavgift), som har mycket högt kostnadssamband med de funktioner som de finansierar. Därför är det också angeläget att se till att finansieringen av och servicestandarden på de funktioner som finansieras med avgifterna inte riskeras i och med att de nya verken bildas.

Enligt utredning kommer personalen i tjänsteförhållande och arbetsavtalsförhållande med tillhörande tjänster och arbetsavtalsuppgifter att flyttas över till det nya verket med stöd av övergångsbestämmelser när lagen träder i kraft. De visstidsanställda ska flytta över till verket för den återstående tiden av sin anställning. Vid överföringen behåller personalen de rättigheter och skyldigheter som gäller för anställningsförhållandet och sin lön i euro. Utskottet lägger stor vikt vid personalens ställning och beaktande av den i den föreliggande reformen.

Det är mycket angeläget att de nya verken genom kraftiga satsningar tar vara på den möjlighet som reformen ger att förbättra den övergripande planeringen av det rikstäckande trafiksystemet och att se till dess funktion och säkerhet.

Detaljmotivering

Lagförslag 1

4 §. *Närmare bestämmelser.* Utskottet föreslår att bestämmelsen om bemyndigande att utfärda

förordning preciseras med ett tillräckligt exakt konstaterande att det i en förordning av statsrådet också kan föreskrivas om behörighetsvillkor för generaldirektören och andra tjänster, förordnande av en ställföreträdare för generaldirektören och utnämnan­de och anställning av övrig personal.

5 §. *Ikraftträdande.* Av lagtekniska skäl föreslår utskottet att hänvisningen till ändringar stryks i ingressen och att en motsvarande hänvisning skrivs in under varje lag som ska upphävas och som har ändrats.

Lagförslag 2

6 §. *Närmare bestämmelser.* Utskottet föreslår att bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning preciseras med ett tillräckligt exakt konstaterande att det i en förordning av statsrådet också kan föreskrivas om behörighetsvillkor för generaldirektören och andra tjänster, förordnande av en ställföreträdare för generaldirektören och utnämnan­de och anställning av övrig personal.

7 §. *Ikraftträdande.* Av lagtekniska skäl föreslår utskottet att hänvisningen till ändringar stryks i ingressen och att en motsvarande hänvisning skrivs in under den lag som ska upphävas och som har ändrats.

Förslag till beslut

Således föreslår kommunikationsutskottet

att lagförslagen godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag
om Trafikverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—3 §
(Som i RP)

4 §
Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om ledningen av *Trafikverket* och skötseln av dess uppgifter, behandlingen och avgörandet av ärenden vid ämbetsverket, *behörighetsvillkor för generaldirektören och andra tjänster, förordnande av ställföreträdare för generaldirektören, utnämnan- de och anställning av annan personal och övriga ärenden som gäller personalen samt företrädande av ämbetsverket hos andra myndigheter och vid förrättningar.*
(2 mom. som i RP)

5 §

Ikraftträdande

(1 mom. som i RP)
Genom denna lag upphävs följande lagar (*utesl.*):
1) lagen av den 16 juni 2000 om Vägförvaltningen (568/2000) *jämte ändringar*,
2) lagen av den 21 november 2003 om Sjöfartsverket (939/2003) *jämte ändringar*,
(3 punkten som i RP)
(3 och 4 mom. som i RP)

6 och 7 §
(Som i RP)

2.

Lag
om Trafiksäkerhetsverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1—5 §
(Som i RP)

6 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om ledningen av Trafiksäkerhetsverket och skötseln av dess uppgifter, behandlingen och avgörandet av ärenden vid ämbets-

verket, *behörighetsvillkor för generaldirektören och andra tjänster, förordnande av ställföreträdare för generaldirektören, utnämmande och anställning av annan personal och övriga ärenden som gäller personalen samt företrädande av ämbetsverket hos andra myndigheter och vid förrättningar.*

(2 mom. som i RP)

7 §

Ikraftträdande

(1 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs följande lagar (*utesl.*):

1) lagen av den 18 december 1995 om Fordonsförvaltningscentralen (1592/1995) *jämte ändringar,*

(2 och 3 punkten som i RP)

(3 och 4 mom. som i RP)

8 och 9 §

(Som i RP)

Helsingfors den 21 oktober 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
medl. Mikko Alatalo /cent
Marko Asell /sd
Leena Harkimo /saml
Kalle Jokinen /saml
Jyrki Kasvi /gröna
Lauri Kähkönen /sd
Mats Nylund /sv

Pentti Oinonen /saf
Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Tero Rönkä /sd
Pertti Salovaara /cent
Janne Seurujärvi /cent
Ilkka Viljanen /saml
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.